

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körut 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta dohánytözsdejében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJÓS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, írásoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félfévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A némaság mit kiáltoz?

Mély csend honol a függetlenség berkeiben. Semmi zaj, semmi lármá a nagy vakációban. A beszámolások egykori lármája elnémult. Más időkben ilyenkor harsogtak végig az országot, gyalázva, hazaárulózva a szabadelvűpártot, mint a mely meghunyászkodik Ausztria előtt s a korona gráciája után epedve nem meri színre hozni a nemzet jogos követeléseit, fennen hirdették, hogy csak ők jöhetnek egyszer többségre, Ausztria nem packázna többé; a nemzeti vágyak kielégítetténe s az utolsó zsellér is boldog lenne az országban!

Ime ezek az öblös szájak elnémultak; a ragadozó tigrisekből gyáva pindzsik lettek, kiket selyem zsinóron rángat a német gouvérnante. Az Ur színe változása szemfényvesztő mozi az ő változásukhoz képest. A farkasokból bárányok lettek; s csupán a farkas-étvágyat tartották meg. Ennyi lesipuskást, Koncz után szaladgálót a Jézus Krisztus se látott egy rakáson. Ezért van a nagy némaság.

Egyik hallgat, mert szégyenli, hogy gyávan megszavazott mindent, vagy megszökött a szavazás elől; a másik hallgat, mert fél, hogy hátha olyan kérdéseket vágnak hozzá a választók, melyek agyonütik mandátumát; a harmadik és a többi hallgat, mert restellik elmondani, a miket csináltak; olyat meg nem mondhatnak, a mivel örömet lelkesedést kelthetnek.

De azért ez a hallgatás, ez a nagy némaság érhető szavakban kiáltoz az országnak. Azt hirdeti, hogy török és tatár nem pusztított oly helyrehozhatlanul, mint a koalíció; mert az csak a testet fütte rab-szija, ez pedig a lelket is. Megölte a liberalizmust, s helyébe ültette a minden államot elsorvasztó s szellemi rabigába hajtó

reakciót; — azt kiáltozza, hogy a magyar parlamentben nincsenek férfiak, kik bátran szembe szállnának ezzel a bűnös, pusztító áramlattal. — Vannak, kik zugolódnak titkon, de félnek az üldöztetéstől, a lehazaárulóztatástól s gyávan félre állanak; mások meg existenciájukat féltik; maguk vagy hozzájuk tartozók előmenetelét; . . . mert soha még egy kormány se fejtett ki olyan rémuralmat, mint ez! . . . Igaz, hogy egyiknek sem volt ennyire szűkege. Kreatúráival betelepített minden posíciót; az ellenvéleményt kiüldözte, s őrszemeket állított megyékben, városokban, országházban, mint a hogy a kukorica táblákra állítják a csöszöket. — Máskülönben pedig gyáva. — A korona belegegyezése nélkül egy lépést se tesz s minden nemzetibb törekvést lecsepül azzal az ál-ürügygel, hogy ne csináljunk vizsalyt a koronával. A kik sikra szálltak egykor a felségjogok ellen, most a nemzeti jogokat sem merik emlegetni, nehogy a koronakegyét kockáztassák.

Hát nem kiáltozó-e ez a nagy némaság: Nincs többé függetlenségi pártja a parlamentnek?!

De nem csak azt kiáltozza, a mi nincs, hanem azt is, a mi van; azaz, a mi eredményt mutat a koalíció két éves uralma.

A kvótaemelés, az önálló vámterület, önálló bank eltüntetése, a gazdasági pangás, az adóteher növekedése, a küszöbön leselkedő uj adók, a deres törvény, mely alatt egyformán jajgat az ur is, a cseléd is, a közép birtokosok pusztulása. Ausztriának győzelme mindenben, melyet nem szégyel a koalíció azzal a férfiatlan mentéssel védekezni, hogy az ő uralma alatt sincs rosszabbul, mint előbb volt . . . Pedig ez sem igaz.

Hol van az egyetlen üdvös intézkedés, kedvező eredmény a koalíció munkájából?

A végrehajtási novellával sok galibát okoz.

A gyógyszerészi javaslatától jajgatnak a gyógyszerészek.

Az önálló rendelkezési jognál a vasuti tarifában úgy becsapatta magát Ausztriától, hogy az általa szedett nagy szállítási díjak mellett nyugoti kivitelünk egyszerre megbénult s gazdasági kivitelünk agyonveri.

Hát a nemzet tekintélyét emelte-e? A nemzetiségekkel fennállott békességet erősítette-e? . . . Megfelelnek erre a horvátok, szerbck, tótok, oláhok merészségei, Supilo és Pribisevics; az osztrák isztnai hatóságok tilalma a fiumei kirándulóják kikötéseiről az isztnai kikötőkben; a magyar nóták abcugolása Abbáziában, stb. stb. Szent Isten! . . . hova sülyedt a nemzeti tekintély, melyet harminc év alatt nem gunyoltak, nem verdestek arcul annyira, mint az ugynevezett »nemzeti« kormány két év alatt;

Hát az u. n. nemzeti vívmányokkal hogy állunk, melyeket egész csömörlésig emlegettek? . . . Hallgass ide magyar . . . és tudd meg, hogy a koalíció összes nemzeti vívmánya az, hogy a közös külügyminiszter utasította a cs. és kir. kinsulátusokat, hogy pecsétnyomóikon német és magyar felírás legyen . . . de majd csak akkor, ha jelenleg használatban lévő pecsétnyomók betűi elkopnak . . . Szinte megáll az ember esze, hogy miez? . . . guny-e, komoly-e, malícia-e? . . . Nem! Hanem a bécsi urak asztaláról lehullott morzsa, melyet a magyar nemzeti hősök csirke módjára, felkapnak . . . elfeledvén, hogy oroszlanok voltak ők egykor . . . legalább ordításban.

Hát csak kiáltozz némaság! . . . Ébredsz fel a nemzetet, hogy seprítze ki az országházból ezt a gyülevész hadat.

Hetesy Viktor.

Az első kérő.

A »Bácsmegeye« számára írta:

Kállay Kornélia.

Van nekem egy nagyon jó barátom, a vezetéknevét nem árulom el, mert megharagudna érte, tehát csak a keresztnevén szerepeltetem.

Kolos bácsit csitri, polgáriiskolás lány korom óta ismerem s azóta a legjobb — mondhatom — testi-lelki barátok vagyunk, noha Kolos bácsi a nagypapám lehetne. Néha meglátogat a jó öreg és ilyenkor persze találgatják minden oldalról, hogy ki lehet ez a divatjátmult vén ember, akit oly nagy szeretettel fogadok s akivel az utcán karonfogva járkálok?! Végre rámtűtötték, hogy a szeretóm. Vén és csunya az igaz, de biztosan nagyon gazdag s az az öröm, mikor fogadom, inkább az erszéyének szól, mint a személyének.

Eleinte sirva és esküdözve tiltakoztam e gyanúsítás ellen, míg egyszer csak azon vettem magam észre, hogy nemcsak vele gyanúsítanak, hanem másokkal is, olyanokkal, kiknek a nevét sem igen tudhatom. Ha végig mentem valakivel az utcán, másnap már rámtűtötték, hogy az illető bár tisztességtelen, de annál komolyabb szándékkal udvarol nekem.

Én persze nap-nap után sirva mentem fel a próbákra és előadásokra, végre is megszánt a

direktorom és a következő felvilágosítással szolgált nekem:

— Ne bögj te lúd! Ehhez minden színésznőnek hozzá kell szoknia; a színésznőt mindig rágalazzák, mert színésznő. Egy privát asszony tehet, amit akar, — mint ahogy tesz is — senki se szólja meg, a színésznő ellenben, dacára annak, hogy független, önálló és emancipált, ne merjen szóba állni egy himnemhez tartozó egyennel, mert különben ráfogják, hogy a szeretője. A rágalom pedig terjed! Minél híresebb, minél szebb az a színésznő, annál többen rágalazzák. Megérheted azt is, hogy egy szép napon valaki rád süti, hogy hármas ikreid vannak valahol. Aztán tudod-e, kik temetik el leginkább a színésznők hirnevét? A felsült udvarlók és a privát hölgyek. — Na nem mind, hiszen nincs szabály kivétel nélkül. Az előbbieket kudarcaikat akarják megboszulni, a hölgyek pedig féltékenységből rágalmaznak, hogy ezzel távol tartsák tőlük udvarlóikat és a maguk részére biztosítsák őket. Ne bögj tehát, hanem örülj, míg foglalkoznak veled, látod a komikánét, nem jut eszébe senkinek rágalmazni, pedig az boldog lenne, ha mindjárt csak egy rőflovaggal rágalmaznák is.

— Sajnos, engem már nem rágalmaznak, — sóhajtá csendes resignációval a komikáné.

Én tehát megnyugodtam. Ha ez így van, akkor nem tehetek semmit ellene és tényleg az ember beleszokik mindenbe. Beláttam, hogy ha színésznő nem volna, nem volna pletyka, ha pedig pletyka nem volna, mit csinálnának egyes hölgyek?

Kolos bácsit a közvélemény tehát kinevezte szeretómnek. Jól van! Ha ez nektek jól esik, gondoljátok, hogy az.

T. . . tanácsosék zsúrján ismerkedtem meg vele. Én bizony alig számítottam a nagyok közé, a második polgárba jártam, de azért szemtelen voltam, mint az a bizonyos piaci légy.

A társaság fiataljai — köztük magam is — alig vártuk, hogy a háziasszony asztalt bontson, azután mienk volt a világ. Egy szomszédterembe vonultunk és ott kedvünkre hancurozhattunk.

Kolos bácsi a fővárosi zsurok ismert alakja volt. Semmi sem volt és mégis minden. Festett, hegedült, zongorázott, komponált, verseket írt és a jó Isten tudja még mi mindennel nem kinezta embertársait. De azért mindenki szerette, mindenkinek tett apró szivességeket, mindenkinek jóakarója volt, eljárt az emberek ügyes-bajos dolgába s ha valamelyik urinőnek elment a pesztonkája és hamarjába nem tudott mást kapni, a gyermekeket is ő dajkálta.

A fiatalságot különösen szerette, noha az folyton gunyolta őt. Az ő rovására nagyon sok rossz élcet engedtek meg maguknak, de ő csak nevette és velük tartott; alkalmas médiumnak mutatkozott mindenben, gunyoltuk, de szerették.

Kolos bácsi bizony nem tartozott sem az Adonisok, sem a Nárcisok sorába, mert ha az ember ránézett, egy percig sem kételkedett Darwin professzor állításában, de azért nem volt rokonszenvetlen, mint legtöbb csunya ember,

A szegedi kereskedelmi és iparkamara évkönyve.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara titkári hivatala a napokban küldte szét a kamara mult évi működését ismertető jelentését.

A nagy gonddal és a statisztikai adatok beszerzése és csoportosítása körül speciális szakértelmet igénylő alapos tudással szerkesztett évkönyv méltó folytatása az előző évek hasonló műveinek.

A mostani jelentés a fenforgó viszonyokhoz képest eléggé hiven tükrözteti vissza a kamara működési körét érintő vármegyék és városok közgazdasági, de különösen kereskedelmi és ipari helyzetét. Szívesebben láttuk volna *Bács-Bodrog vármegye* gazdasági képét önállóan s így erőteljesebben kidomborodni; de ha már kamarai vonatkozásban is a közösség láncait vagyunk kénytelenek viselni, hát legalább azzal vigasztaljuk magunkat, hogy a Csongrád vármegyével való dualismusban mi vagyunk a tekintélyesebbek, az erősebbek.

Az évkönyv anyaga felölel mindent, ami vármegyénk kereskedelmére, iparára és mezőgazdaságára vonatkozik. Széles vonásokkal, a kérdésbe mélyen behatolva ismerteti a *kivándorlás* okait és a *munkáviszonyokat*. Beszámol az egyes iparosoknak, gyári vállalatoknak adott állami segélyekről, ismerteti a szakoktatás s egyes ipari és gazdasági ágak fejlődését. Számot ad minden kereskedelmi, ipari és gazdasági intézmény működéséről s ezeknek eredményéről.

Perjessy László titkár és Szabó Gyula másodtitkár büszkének lehetnek az évkönyvre, mert ennek szerkesztésével becsületes, hasznos, üdvös munkát végeztek.

mert a szemeiből kisugárzó jóság, hűség és odaadás a maga részére hódította mindenkit.

Boldogult édesatyám akkoriban a bécsi huszárezrednél szolgált s ennél fogva egy nagynéném védőszárnyai alatt voltam Pesten, miután szüleim azt akarták, hogy magyar iskolákat végezzek.

A budai várban laktam tehát nagynénémnél, az Uri-utca 39. szám alatt és a Verbőczytéri polgári és felsőbb leányiskolába jártam, Kolos bácsi pedig ott lakott valahol a Fortunautcában s ennél fogva majdnem nap-nap után találkoztam vele. Hazajövet az iskolából rendszeresen kellett a táskámat, himzörámomat és rajztömbömet haza vinni, amire ő nagyon szívesen vállalkozott, nem törődve azzal, hogy a járókelők mennyit nevetnek rajta.

Egyszer két napig haragban voltunk. Ugyanis éppen orgonavirágzás idején gyönyörű szép orgonákat láttam egy magas kerítés mögül kikandikálni, de bárhogy erőlködtem, nem tudtam elérni.

— Mászszék fel Kolos bácsi, lopjon maga orgonát, — szoltam összes rekvizitumaimat elszedve tőle.

— Ééén?! De Nellike, hogy gondol olyat, maga megteheti, mert kislány, de én, az én hatvanéves fejemmel, ha valaki meglátna...

— Ha meglátják, elszalad!
— Azt én nem tehetem!
— Lop, vagy nem lop?!
— Nem tehetem édes Nellike!
— Akkor aláz' szolgálja! — és ott hagytam.

Másnap ismét találkoztam vele, de félre fordítottam a fejemet és siettem, nehogy utólréghessen. Harmadnap ismétlődött a dolog, negyedik nap reggel még ágyban feküdtem, mikor egy hordár keresett, hatalmas orgonabokrétával és névjegygyel kezében.

— Kítől van? — kérde szigorúnak lenni akaró hangon nagynéném.

— Csak Kolos bácsitól, — felelém.

— Csak tőle?! — no akkor jól van — és aznap kibékültem Kolos bácsival. Milyen boldog volt az öreg, mikor újra cipelhette a tudomány eszközeit.

Beállt a vakáció, felmentem Bécsbe a szüleimhez, miután meleg bucsút vettem pajtásomtól, Kolos bácsitól, ő pedig Pöstyénbe utazott podagráját gyógyíttatni.

(Vége a jövő számban.)



A bácsborsódi templom lefoglalása.

— Saját tudósítónktól. —

Bácsborsód, 1908. aug. 18.

A „Bajai F. Ujság“ s ennek nyomán több megyebeli ujság a következő szenzációs izü hirt közlik:

Olyan érdekes eset foglalkoztatja most a kalocsai egyházmegyét, ami bizony ritkítja párját és a judikaturában is a legnagyobb szenzációt keltett. Nem kevesebbről, mint arról van szó, hogy a bácsborsódi templomot, mely Latinovits István tulajdona, tehát magántulajdonban van, lefoglalták és elakarják árverezni. A bíróság tekintet nélkül arra, hogy a templom, mint kegyes célokra szolgáló épület, a mi törvényeink értelmében le nem foglalható, az összes telekkönyvileg bejegyzett ingatlanokra elrendelte az árverést s hogy a templom is közte volt, arról igazán nem tehet. A kalocsai érsekség, melynek megyéjébe tartozik e templom, a bíróság végzését természetesen megapellálta, s addig az árverés függőben marad. A szegény borsódiak ugyancsak megijedhettek, hogy véletlenül még templom nélkül marad az eklézsia s az Istennek nem lesz háza, hol meglátogathassa szegény hiveit.

Az egész hirtől csak annyi igaz, hogy *Latinovits* Istvánnak adóssága miatt *Rezy Jenő*nél lefoglalták a templom részére 1872. évben a *Latinovits*-család által a községnek átengedett 27 hold földet, a vendéglővel és malommal együtt. Hogy a templom és paplak is lefoglaltatott, az a *bíróság tévedéséből történt*. Ezen tévedést helyrehozandó, *Ketterer Mihály* plébános és *Latinovits Pál* egyházigazdónok az érseki hatóság megbízásából a bajai kir. járásbírósnágnál óvásukat jelentették be, amit a bíróság tudomásul is vett, egyben az érseki hatóság a templomot lefoglaló és árverezni akaró végzés ellen a szegedi kir. táblához felebbezett. Hogy a templom *Latinovits* Istváné, az nem igaz. A *Latinovits*-család összessége a templom patronusa. *Latinovits* Istvánnak egy talpalatnyi területe sincs Bácsborsódon, nemhogy temploma lenne. Legfeljebb egy öl földje van a borsódi temetőben, melyhez halála révén jutott.

Az egész foglalás tévedésen alapul, mely a fennebb jelzett intézkedések folytán tisztázódní fog.

A kereskedelmi és iparkamara állásfoglalása a bácsmegyei vasutak ügyében.

A kereskedelemügyi miniszter tájékoztatását óhajtván szerezni a vasútépítési program összeállítását előtt ez e téren egyes vidékek részéről támasztott igényekről, a szegedi kereskedelmi és iparkamara titkára és másodtitkára személyesen jártak el a kamarai kerületben, meghallgatták az érdekeltek kívánságát és tájékoztatást szereztek az illető vidék közgazdasági és forgalmi igényeiről. A törvényhatóságok vezetőivel, a kereskedelem és ipar mérvadó tényezőivel ez az összefüggő vonalak tekintetében a budapesti és eradi társ-kamarákkal is egyértelmű megállapodásra jutva, felterjesztést tett a kamara, melyben első sorban a cegléd—szegedi vonalon a második sinpár kiépítését, a *gombos—dályai állandó hid*, a *baja—bátaszéki hid* kiépítésével egyidejűleg a *baja—szabadka—szeged-rókus* és a *szeged-rókus—nagyvárad* vonalak *elsőrangú pályákká való kiépítését sürgette*. Kívánatosnak jelezte a nagyobb forgalmu *pályaudvaroknak* a forgalom lebonyolítása céljából való *átalakítását*, főképen *Szeged-Rókus*, *Szeged-Tiszapályaudvar*, *Szeged*, *Szabadka*, *Baja*, *Ujvidék*, *Hódmozvásárhely* és *Zombor* állomások kibővítését.

Ami a helyi érdekű vasutakat illeti, ezekre vonatkozóan a következő vonalakat jelölte meg

a kamara olyanokul, melyeknek létesítése közgazdasági és forgalmi szempontból indokolt lenne:

Baja—Kalocsa—Dunapataj.

Baja—Kiskőrös—Kecskemét, kiágazással *Jánoshalmára.*

Baja—Csátalja—Bezdn—Zombor—Apatin—Zenta.

Szabadka—Pacsér—Ómoravica—Cservenka és folytatásaként *Cservenka—Vepröd—Szentfülöp—Palánka.*

Titel—Perlasz—Nagybecskerek.

Zenta—Csóka—Valkány.

Ujvidék—Kamenica—Ilok—Vukovár.

Titel—Perlasz—Szakula—Glogon—Almás—Pancsova.

Szabadka—Kiskunmajsa.

Zenta—Bácstopolya és folytatásaként *Bácstopolya—Zombor.*

Ujvidék—Begecs—Cséb—Palánka—Bács—Dernye—Gombos.

A *gombos—dályai állandó vasuti hid* létesítése esetén valamelyik dunai vagy tiszai csatlakozás létesítésére volna felhasználható a jelenlegi gőzkomp.

A zentai iskolák államosítása.

— Saját tudósítónktól. —

Zenta, 1908. augusztus 16.

A zentai iskolák államosításának fontos kérdése nagy izgatottságban tartja városunk közvéleményét. Az ügynek nemcsak anyagi, hanem erkölcsi és pedagógiai motivumai is sürgetik a mielőbbi megoldást. Az iskolafentartás költségei már oly félelmetes arányokat öltenek, hogy a város vagyoni állapota azokat ki nem bírja. De az egyes tanítói állások betöltésénél előforduló visszatartó, úgy mondhatnám, botránys jelek is elodázhatlanná teszik a végleges lebonyolítást. E tekintetben immár kedvező a kilátás, amennyiben gróf *Apponyi Albert* közoktatásügyi miniszter olyan leiratot intézett *Faragó János* kir. tanfelügyelőhöz, melyből kiténik, hogy a miniszter a tarthatatlan állapot gyökeres megváltoztatását őszintén óhajtja s e célra olyan feltételeket szab a városnak, melyet az kétségtelenül elfogad.

A miniszternek a tanfelügyelőhöz intézett leirata ez:

Folyó évi 72131. szám alatt kelt jelentésére értesitem a tanfelügyelő urat, hogy amennyiben a törvényhozás a megfelelő fedezetet rendelkezésemre bocsátja: hajlandó vagyok a zentai községi elemi népiskolát az 1909. évi szeptember hó 1-től kezdve állami kezelésbe venni. Mielőtt azonban ez ügyben érdemileg döntenék, felhívom a tanfelügyelő urat, tárgyaljon újból személyesen Zenta városával és hasson oda, hogy a város közönsége a szerződés tervezet VII. pontját akként módosítsa, hogy *minden iskola részére 6—800 négyszögölnyi megfelelő földterületet ad* és azokat bekeríteti és a legszükségesebb eszközökkel felszereli. A VIII. pontban pedig minden kétséget kizáró módon mondassék ki, hogy a város köteles a meglévő iskolaépületeket kifogástalan állapotban teljesen bebutorozva és felszerelve átadni. Az esetleges átalakításokról saját erejéből tartozik gondoskodni. E célra a hozzájárulásból mi sem bocsátatik vissza. Kijelentem azonban, hogy jövőben az ottani áll. elemi iskolák fejlesztése alkalmával szükséges iskolaépítés költségeinek fedezésére visszaengedek a községnek az évi 60000 korona hozzájárulásból annyit, amennyire az építésre fölveendő kölcsön összeg rug és addig, amíg az építési költségekre fölveendő kölcsön törlesztése tart. A szerződés IX. pontját akként módosítsa a város közönsége, hogy a szervezendő áll. népiskolák részbeni fentartásához iskolai járulékok (tehát nem iskolai adó) címen évi 48000 kor. és az ezután és a város kezelésében maradó 200 kerületi lánckiskola alapvagyon után évi 12000 kor., összesen tehát évi 60000 koronát köteles a város a közoktatási tárca javára előleges negyedévi részletekben a magy. kir. adóhivatalba befizetni. A szerződés X. pontjában világosan és minden félreértést kizáróan kimondandó, hogy *melyik tanító a várostól földi illetményben részesül: ezt az illetményt továbbra is köteles a város az illető tanítónak és utódjának kiszolgáltatni*. Már előre is jelzem, hogy csakis rendes tanítók vétetnek át

az állami elemi iskolához. A 10%-os iskolai adó elestével módosulnia kell a szerződés XI. pontjának is. E pont utolsó kikötése pedig teljesen kihagyandó, mert a közokt. kormány a közszolgálat érdekében bármely tanítót is áthelyezhet. A tárgyalás eredményéről az ujonnan és a város közönsége által törvényes módon elfogadott szerződés felterjesztése mellett tegyen a tanfelügyelő ur 2 hónap alatt újból jelentést.

Lapunk mai száma a csütörtöki munkaszünetes ünnep miatt egy nappal később jelent meg.

H I R E K.

Vértesi Károly legújabb beszédei.

Egy kötet ünnepi beszéd, felköszöntő, sürgönyszöveg, átirat közügyekben.

A nagy közönség számára semmi, vagy édes kevés. Még közvetlenül érdekeltek is alig fognak sok élvezetést találni e könyvben, pedig értéke nem csekély.

Szerző bizonyára nem gondolt másra, mint-hogy emlékeinek virágait összeszedi és koszoruba köti, olyan koszoruba, mely ércnél maradandóbban őrzi meg az érdemes emlékeket. Nos, ha így gondolkozott, akkor kellemesen csalódott, mert könyve nem csak az ő emlékeit rejtegeti és nem csak azoknak lesz kedves, kikről könyvében szól, hanem értékes forrásmunkául fog szolgálni az utódok számára.

Ma a speciálisták korát éljük. Az egyetemes orvostudorok mellett ott látjuk a szem, fül, orr és gége speciálistákat. Az igazi tudósok ritkán irnak világtörténelmet, hanem kiragadnak egy-egy korszakot, annak tanulmányozásában elmerülnek és így adnak értékes munkákat az emberiség kezébe. A monografiák mind több teret hódítanak. Magyarország vármegyéi és városai lassanként mind megírják monografiájukat. Külön irodalmi vállalat is alakult ezen célra.

Bács-Bodrog vármegye és a Bácska egyes helyeinek, különösen Zombornak monografiáját meg sem lehetne írni, vagy legalább is hézagosan, ha fel nem használhatnók Vértesi Károlynak legújabb beszédei című és régebbi hasonló tárgyú könyveit.

Hiszen nincs olyan közintézmény, társadalmi akció, ünnepély melyből az oroszlátnérész és a vezetés ne Vértesi Károlynak jutott volna már évek hosszú sora óta.

Aki a Schweidl szobor, Szilágyi szobor, Rákóczi szobor, irodalmi társaság, stb. stb. történetét akarja valaha megírni, annak kezébe kell vennie Vértesi könyveit, mert Vértesi minden szép és jó tett bölcsőjénél ott volt és mindenről irt.

Azon művei, melyek nem utleírások, olyan naplóhoz hasonlíthatók, melyet pontosan és mindig az igazságnak megfelelően vezettek, elfogultság és előítéletek nélkül.

A kik nem voltak ott a küzdelem idejében, csak pl. azok a Vértesi könyvből fogják megtudni, kinek köszönhető, hogy a Schweidl szobor megkapta méltó helyét és nem dugták el valahol a bokrok közé, ami már elhatározott dolog volt.

Az ő könyvéből tudjuk meg, hogy a Rákóczi szobor alapra a Schweidl szobor alap pénzmaradványát kérték el, mert ebből készülhet a legméltóbb alapkö Rákóczi szobrához. A két szabadsághős szobortörténetének kedves és szép összefűzése, a szobrok rokonságba hozása.

Sok szép, érdekes dolog, a mik a napilapok hasábjain láttak talán először világot, de megörökítve és a feledéstől megmentve csak Vértesi Károly érdemeiből lehetnek.

Azért eltekintve azoktól a közleményektől, melyek talán csak azokat fogja érdekelni, kikben, mint szereplőkben kellemes emlékeket ébresztenek, a könyv értékes és érdekes adatokat tartalmaz Bács-Bodrog vármegye közéletére és történelmére vonatkozólag és pl. a ki Magyarország szabadsághőseinek emlékeit fogja összefűző munkában megírni, nem nélkülözheti Vértesi könyvét sem.

Vértesi Károly maga pedig a közéletnek szentelt munkás életre tekinthet és emlékeztethet vissza elégedett nyugalommal, valahányszor saját könyvébe bepillantva visszatekint saját életére.

Vértesi bizonyára meg volt győződve róla, hogy ezt a könyvét nem nagyon sokan fogják olvasni, de a kik olvassák, azokat már ab ovo érdekeli a könyv, mely annyira speciális munka, hogy nem is a nagy közönség számára, tehát nem is annak a bírálatára készült. — nn.

Tépelődés.

Itt áll a cigány mögötten s egyre csak azt huzza:

»Nem vagyok én egész züllött csak egy kicsit léha.«

Én pedig a márvány asztalra borulva zokogok.

Régen nem sirtam így; azt hiszem életemben csak egyellen egyszer, midőn szegény jó anyámat temették.

Ma is temetést tartok. Temetem a boldogságomat, azt a színes pillangót amely egy ideig köröttem röpdösött, elébem szállt s végre elrepült messzire, örökre.

Oh bár ne ismertem volna meg azt az édes érzést soha, amelynek szerelem a neve. Oh bár sohase tekintetem volna azokba az égő szemekbe; most nem siratnám lelkem csalódását. S bár az az álnok leány soh'se mondta volna ki a szót: »Szeretlek!« — most nem fájna, hogy ott az oltár előtt másnak hazudta. Avagy talán egykor nekem hazudott?! . . .

Ott voltam az esküvőjén. Szép volt; oly szép, a milyen csak egy angyal lehet. Hirtelen összekulcsoltam kezemet; amint rátekinttem, azt hittem, hogy imádkoznom kell hozzá.

Felébredtem, midőn az eskü szavát hallám, s akkor láttam, hogy nem angyal, csak egy csalfa, álnok leány. Oda akartam rohanni, szemébe vágni hazugságát, vagy megkérdezni tőle, vajjon akkor hazudott-e, midőn a patak partján, a rezgő nyárfá alatt nekem esküdte a szerelmet.

Most már messze, messze van tőlem, fejét már nem ékesíti a myrtuszvirág. Szőke haját más kéz simítja végig lágyan, s más élvezi piciny ajkának mámorító csókját.

Én pedig itt ülök a kávéház márványasztalánál s zokogok, úgy amint akkor, midőn édes jó anyámat temették. A cigány pedig egyre ezt a nótát huzza:

»Nem vagyok én egész züllött, csak egy kicsit léha.«

Dr. Hannig Györgyné.

„Harangoznak, imádkozzunk!“

A nyár mellett még, mintha a Nap periheliumába is belejutott volna a pusztá; oly pokolian nagy a hőség, szinte attól fél az ember, hogy magától fog meggyulni a keresztre rakott gabona. Halálos csend uralkodik mindenfelé, nemmer mozdulni sem ember sem állat. A gulya barma loholva szedi habos száján keresztül a forró levegőt; a nyájörző eb is elvesztette minden éberségét s kilógatva nyelvét busan eresztü fejét neki a földnek. Ha vakkant is néha egyet, nem hallatszik tovább a ritka levegőben ötven lépésnél. A fű, ha rálépsz, úgy serceg, mintha minden szálából egy-egy parányi villanyos szikra pattant volna ki; közte a sok kisebbfajta sáska szárnydörzsölésének hangja olyan érzést kelt benned, mintha hangszálagaidat valami kéreggő aszalta volna a torkodban s önkénytelenül is nyelsz egyet. Pista az öreg bojtár, botjárja támaszkodva szoborszerű mozdulatlansággal bámul a levegőbe; a kisbojtárok pedig szerte hevernek a földön. Egyszerre csak Pista szoborszerű alakja megelevenedik s rákiált a heverőkre:

— Talpra gyerekek! mer mingyán istenítélet lesz.

A gyerekek nem értik a dolgot, hisz olyan csendesség van itt, mint a temetőben. De hát a parancs parancs. Fölugrának mind, csak János, az az első kisbojtár marad a fűön.

— Ne te ne! Nem kesz fő mingyár! Tán azt akarod, hogy a jószág gázójon agyon!?

János unottan kel fel, egyet legyintve kezével. Egyszerre csak a sás tisztán megborzogott a víz, alig látszó finom apró hullámokat vetve, mire a szárcsa egy éles sikkantással bukva menekül a sás közé. A barom összeszaladt s fejét összedugva, fartvet arra felé, ahonnan a veszélyt sejtí. Pista parancsszavára gyorsan szaladnak a bojtárok is a jószág háta mögé, csak János követi kelletlenül a többit.

— Végig vágok rajtad a botta, — harogja Pista! — Nem tudod, hogy ijlenkő istenkísértés a rideg jószág előtt megáni!?

Erre azután János is a többiek közé takarodik.

— Mé fojik az órod vére? Mi leet? — dorgálódzik az öreg bojtár.

— Hát semmi, — lőn a válasz.

Erre a fák a falu felől elkezdnek olyanféle hajlongást csinálni, mint a hajós kezében a zászló, ki a kitérésre adja meg a jelt; a földön turódik előre a porgomoly, mely előbb sárgává teszi, később pedig elhomályosítja a napot. Nagyot morog az ég s a hirtelen keletkezett felhő egy pillanat alatt gyászfátyollal vonja be az eget. A pásztorok összekapják szüreiket, hogy a szél ne kapaszkodhassék úgy beléjük. János pedig hirtelen eldobja botját, két kezével kiterjesztí szürének szárnyait s repülve fut a jószág szárnya felé. Pista rákiált teljes erejéből, de ki hallaná most meg az emberi hangot? A falu harangjai megkondulnak s az édesanyák a szobába menekült kicsinyeiknek rakják össze kacsócskáikat, halkán mondván nekik:

— Harangoznak, imádkozzunk!

Az Ur végigvág lángostorával az emberek feje felett s haragját egy rettenetes csattanás jelzi. Megszalad a jószág s János halálra gázoltan fekszik arcraborulva a fűvön. Pedig . . . holnapra ő is hivatalos volt a számadóék Julcsájának a lakodalma. A vihar elülése után János társai szomoruan állottak meg hulltste felett, Pista levette kalapját, megcsóválta fejét és csak ennyit mondott:

— Hm, hm! — ez volt az imádsága. Azután felszedték társukat a földről s beszállították a faluba; ott szépen felravatolták a jámbor aszszonyok, amint az egy fiatait megillet. Sokan meg is siratták. Még a számadó gazda is megkönnyezte, hiszen hű szolga volt. Talán a lakodalom is elmaradt volna, ha már nincsenek annyira nekikészülve. Reggel azután, mikor a nász-nép utban volt a templom felé s huzták a cigányok, megcsendült a lélekharang is. Erre lekapták a cigányok vonóikat a hegedű hurokról, a nász-nép legtöbbje pedig levette kalapját s odaszóltak azokhoz, kiket a kedv nagyon elkapott, hogy:

— Csitt! Harangoznak, imádkozzunk!

Burányi Ferenc.

Mezey Béla — királyi tanácsos. A király Mezey Béla keresk. min. számvevőségi hivatali főnököt, derék földinket, Mezey Zsigmond kir. tanácsos, kulai kir. közjegyző és Mezey Imre ny. főszolgabíró fivéréit királyi tanácsossá nevezte ki. A nagyképzettségű s tisztviselőtársai körében közkedveltségnek örvendő férfiú kitüntetése méltó elismerése hasznos munkásságának.

Az érsek adománya. Dr. Várossy Gyula érsek 500 koronát adományozott a szilágyi-i róm. kath. kántorlak építésére.

Zombor város polgármesterének, Hauke Imrénének egészségének helyreállítására 1 évi szabadságot adott a városi közgyűlés.

Uj műszaki tanácsos. Steingassner Imre kir. főmérnököt a földmívelési miniszter műszaki tanácsossá nevezte ki.

Kétszer megsemmisített városi képviselőválasztás. A tavalyi zentai általános városi képviselőválasztások során az ottani X. kerületben az Ellinger-párt jelöltjei győztek Lovászy Andor hívei fölött. A választást azonban — egy némely visszaélés miatt — a közigazgatási bíróság megsemmisítette. Uj választásra volt tehát szükség. Ezt február hónapban meg is ejtették. Ekkor is az Ellinger-párt győzött. Ez alkalommal is — állítólag — visszaélés történt, mert az Ellinger-párt jelöltjeire olyanok is szavaztak, akik erre jogosítva nem voltak. E miatt megint megfelebbzték a választást. Ifj. Vajniás István a napokban Zentára utazott, ahol az ő elnöklésével ülést tartott az igazoló választmány, melyen megvizsgálták a választás mozzanatait. Minthogy a felelősségben foglalt állítások nagy része a valószínűségnek megfelel, a választást újból megsemmisítették. E szerint harmadik választás lesz, mely igen izgalmasnak ígérkezik.

Áthelyezett adótiszt. A pénzügyminiszter Lovass Mihály kulai adótisztet saját kérelmére Óbecsére helyezte át.

A zentai Kossuth-szobor javára 100 koronát szavazott meg Zombor város.

Megsemmisített tanítónői választás. Zentan június hó 30-án Ujházy Annát választották meg tanítónővé ellenjelöltjével szemben. A választást azonban megfőlebbzték, mert Ujházy pályázati kérvényét későn adta be. A közigazgatási bizottság tényleg megállapította e formahibát s így új, elkeseredett választás lesz.

A római káth. klérus köréből. A szabadkai felső leányiskola hitoktatójává dr. *Hübner Gyulát*, a káth. Legényegylet elnökévé *Ditelmán Istvánt*, a Nők Kongregációjának prézesévé *Vidákovich Pált*, az Oltáregylet igazgatójává *Raich Balázst*, aligazgatójává pedig *Vojnits Dezsőt* nevezte ki az érsek. A gyenge egészségű *Kemenes István* helyébe az érsek *Kerner István* papnövényt küldte Rómában a Collégium Germanicó Hungáricumba. Innsbruckba a *Schweitzer József* által alapított két helyre *Kemenes István* és *Spiller Antal*, Budapestre a központi szemináriumba pedig *Brandt Miklós* küldetett.

A Katholikus Országos Szövetségnek espereskerületi megbízottáivá a következők választották meg: a regőceiben *Essert János*, a zomboriban *Kuts Endre*, az apatiniban *Rechner Konrád*, a bácsiban *Eördögh Elemér*, az újvidékiben *Mihálovics Endre*, az almásiban *Zgama Károly*, a szabadkaiakban *Hegedüs Lénárd*, a zentaiban *Czirák Zsigmond*, a kulaiban *Vigyázó Vendel*, az óbecseiben *Michler Ferenc*.

Beszűntetett ügyvédi gyakorlat. Dr. *Flesch Miksa* zentai ügyvéd beszűntette ügyvédi gyakorlatát. Erről az ügyvédi kamarát is értesítette, mely az iroda gondnokául dr. *Huszágh Nándor* zentai ügyvédet rendelte ki.

Egy elmebajos öngyilkossága. Zentán egy szerencsétlen elmebáborodott ember vetett véget életének a napokban. A szerencsétlen fiatal embert *Gyulai Jánosnak* hívják, aki kiment a Szabadkáról este 6 óra 50 perckor induló vonat-hoz s a 225. számú őrháznál, mikor már a vonat közel robogott, a sinekre fektette a nyakát. A szerencsétlen, alig 22 éves fiatal ember nyakát a vonat lemetszette, testét pedig szétszedte. Tettének oka életuntáság volt.

Jegyzőválasztás Katymáron. Katymáron e hó 13-án töltötték be a jegyzői állást *Antunits Józsefet* választották meg nagy többséggel. A választást *Koller Oszkár* fősztolgabíró vezette.

Házasságok. *Günther Ferenc*, a Bácsmegeyi Gazdasági Egylet igazgatója e hó 16-án tartotta esküvőjét *Karácson Margit* kisasszonnyal, *Karácson Gyula* kir. tanácsos, ny. alispán leányával.

Balassa Hugó vajdahunyadi magántisztviselő eljegyezte *Szaday Blanka* kisasszonyt Bajáról.

Dr. *Halász Manó* ügyvéd vasárnap, 16-án kötött házasságot *Alföldy Ilonka* kisasszonnyal. dr. *Alföldy Lajos* bajai járásorvos tb. megyei főorvos leányával.

Dr. *Gergely Illés* e hó 23-án, d. e. 1/2 12 órakor tartja Palánkán esküvőjét *Horovitz Irénke* kisasszonnyal, *Horovitz D. L.* palánkai gyáros leányával.

Pócza József képesített tanár a napokban tartotta esküvőjét *Scherer Paula* kisasszonnyal, *Scherer Andor* bajai tanítóképezdei igazgató leányával.

Hoffman Péter aszódi vasúti tiszt eljegyezte *Mayer Lujza* kisasszonyt Cservenkáról.

Ehrendiener Ignác zentai kereskedő eljegyezte *Beer Rózi* kisasszonyt Topolyáról.

Kruy Béla nagydaróczi tanító eljegyezte *Bugyaky Mariska* kisasszonyt, tanítónőt Dávodról.

Matuska János eljegyezte *Petres Mariska* kisasszonyt Szabadkáról.

Az adai jegyző összeférhetetlensége. Ada község egyik jegyzője, *Aradszky Ulászló* egy ottani pénztintézelnél igazgatói állást foglalt el. E miatt sokan felzudultak, most azt vélték, hogy a jegyző a két állást csakis egymásnak a rovására képes betölteni. Az esetet, mint összeférhetetlen bejelentették a fősztolgabíróknál, aki a község képviselőtestületét hívta föl állásfoglalásra. Ez utóbbi a napokban tartott ülésében — mint nekünk írják — 21 szóval 17 ellen kimondta, hogy a jegyző továbbra is megtarthatja a pénztintézeti igazgatói állást.

Uj ügyvéd. Dr. *Biró Bálint* bácskai földmives a napokban sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát. Irodáját Budapesten, Andrassy-ut 55. sz. a nyitotta meg.

Villámcsapás okozta nagy tűz. Kossuthfalván e hó 15-én — mint levelezőnk írja — *Szoboszlai Sándor* földmives házába beleütött a villám. A ház kigyuladt s a butorzattal, gabonával és gazdasági eszközökkel együtt teljesen leégett. A kár meghaladja a 10,000 koronát. De megterül, mert minden biztosítva volt.

Az újvidéki polg. leányiskola köréből. A vallás és közoktatásügyi miniszter *Vojnich Magdolna* magyaróvári állami polgári iskolai rendes tanitónőt ugyan ebben a minőségben az újvidéki állami polgári leányiskolához áthelyezte.

A paripási plébános beigtatása. Paripás község új plébánosát, *Fiedler Lajost* a napokban igttatták be. Zajos ovációkkal, nagy ünnepeket keretében fogadta a lakosság.

Tanítóválasztás Bácsszentivánon. Bácsszentivánon — mint levelezőnk írja — f. hó 17-én töltötték be az egyik üresedésben volt tanítói állást. Két jelölt volt: *Czigler Jakab* és *Thaler Péter*. A rendkívül izgalmas választás azzal végződött, hogy *Czigler 7* szavazatot, *Thaler pedig kilencet* kapott, s így utóbbit 2 szavazattöbbséggel megválasztották.

Halálozások. Özv. *Horváth Józsefné* szül. *Scultety Janka* a napokban 70 éves korában meghalt. A jó lelkű, köztisztelőben állott agnó nagy részvételt temették el. Kiterjedt s előkelő rokonság gyászolja.

Zápletl Károly újvidéki, megyeszerte előnyösen ismert vendéglős a napokban 58 éves korában meghalt. A derék, közkedvelt öreg urat nagy részvételt temették el.

Aradszky Izidor ny. rendőrbiztos a napokban Szabadkán, 84 éves korában meghalt. Nagy részvételt temették el.

Sztrék Károly magánzó a napokban Baján elhunyt.

Uj ártézi kutak Zomborban. Zombor város közgyűlése két új ártézi kut furását határozta, s erre a célra 5000—5000 koronát szavazott meg.

Törley József arcképeinek leleplezése. A Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége 1908. évi szeptember hó 10-én, délelőtt 9 órakor Debrecenben, a városi székház közgyűlési termében tartja *Gundel János* elnöklele alatt VIII. évi rendes közgyűlését. A szállodások, vendéglősök, kávéosok, pincérek és kávésszolgák országos nyugdíjgyűlése a 1908. évi szeptember hó 9-én délután négy órakor Debrecenben, a kereskedelmi és iparkamara közgyűlési termében tartja *Bokros Károly* elnöklele alatt rendes közgyűlését. Ez alkalommal néhai csantavéri *Törley József* pezsgőgyáros, alapító tag arcképét fogják ünnep keretében leleplezni.

A »Bácsalmási Iparos és Kereskedő Ifjak Egylete« alapítókéjének gyarapítására, aug. 20-án egyletének helyisége »Ambil Szálloda« disztermében, konfetti, szerpentin és világpóstával egybekötött zártkörű tánc-estélyt rendezett melyről legközelebb részletesebb tudósítást közlünk.

A jégeső áldozata. A vasárnap jégesőnek — írja titelteli levelezőnk — sajnálatraméltó áldozata lett *Schemmer Oszkár* zimonyi dunagőzh. főtisztviselő. A nevezett, aki ezelőtt Titelen révkapitány volt, ugyanis itt tartózkodván dr. *Kossa Miklós* kir. körjegyzővel és *Molnár Ferenc* magánzóval vásárszatra ment. A sűrű jégzárportól megbokrosodtak a lovak s fölborították a kocsit, miközben *Schemmer* a bal lábát törte. A súlyosan sérült derék férfit Zimonyba szállították.

Tanítóválasztás Felsőszentivánon. Felsőszentivánon *Hubert Ferencet* választották meg tanítóvá *Agoston Béla* ellen.

A bajai főgym. köréből. *Lakatos Dénes* bajai és *Szilágyi Jenő* székesfehérvári ciszt. r. főgym. tanárokat kölcsönösen áthelyezték.

Műkedvelői előadás Bezdánban. A bezdáni diák ifjuság — mint levelezőnk írja — ritka szép jelét adta humánus érzésének, az által, hogy saját kezdeményezéséből, a magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyűlése bezdáni fiók-pénztárának külön alapja, javára, f. hó 9-án, Bezdánban, a »Dobos« féle vendéglőben, műkedvelői előadással egybekötött, jótékony célú táncvilágmát rendezett, mely alkalommal színrekerült a »Császár katonái« című 3 felvonásos dráma. Az előadás pompásan sikerült, mert a szereplők mindegyike kitűnően oldotta meg feladatát, úgy hogy gyakran nyílt színen viharos tapsokban részesítette őket, a nagyszámban megjelent előkelő közönség. És mivel az anyagi eredmény is várakozáson felül jól ütött be, annak öröme a fiatalok kivilágos-kiviradti vígan és fáradhatatlanul járta az előadást követett táncot.

A minden ízében jól sikerült mulatságon, az emberbarátias célú alapítvány felülfizetéseikkel gyarapítani szívesek voltak a következők: *Meszner István* 10 kor. idb. *Csirszka Konrád* 4 kor. *Kuzmann Miklós* 3 kor., *Fleischer Vendel* 2 k. 40 f., *Dr. Gál Dávid*, *Bakonyi Zsigmond* (Bpest.), *Prosch százados* és *N. N. 2—2* kor. *Breckska Katica* és *N. N. 1—1* kor., *N. N. 80* fill., *Spitzer Sándor* és *Loschitz Károly* 60—60 fill., *Jagodits Gyula*, *Mann Ferenc*, *Schoblocher György* 40—40 fill., *Dr. Szilágyi Károly*, *Ligeti Győző* és *Spitzer Ernő* 20—20 fill. Összesen 33 kor. 20 fill. A nyugdíj-egylet vezetősége hálás köszönetét fejezi ki úgy az ifjuságnak, szíves fáradozásáért, mint a jótékony alapítvány gyarapító felülfizetőnek is.

Az óbecsei tűzoltók sikere. A szatmári tűzoltói nagygyűlésen rendezett versenyen az óbecsei tűzoltók a 3. díjat nyerték el.

A kulai fiatalok e hó 22-én nagyszabású cabaret-estélyt rendez. Föllépnek: *Kósa Anna*, *Kneffely Emma*, *Borovánszky Irén*, *Wighárt Ilona*, *dr. Ormay Kálmán* urhölgyek, továbbá ifj. *Rácz György*, *Stolz Ferenc*, *dr. Kurz Henrik*, *Székely Gusztáv*, *Hruby Gyula*, *dr. Manheim Manó*, *Rácz Vilmos* és *Reidl János*. Az estély igen sikerültnek ígérkezik.

Csöd Ujverbáson. *Bröder Márk* ujverbási kereskedő ellen elrendelték a csödot. Tömeggondnokká dr. *Deák Béla* kulai ügyvédet nevezték ki.

A bajsai bucsu hozzátartozéká. Bajsán e hó 15-én volt a bucsu, és ez alkalommal — mint levelezőnk írja — a legények között tánc közben mindig előfordul a véres verekedés. Így ez idén is, — *Dulity János*, *Burcsár Mihály* topolyai legényt bottal úgy fejbe vágta, hogy az összerogyott és sértülést szenvedett. Ugyanazon a napon *Bohnár Andrásné* korcsmájában *Déirty Mihály*, *Szakál András*, *Szakál Máté*, *Kali Mihály* legények összeszólalkoztak és egymást úgy elagyabugyálták, hogy lepedőbe vitték őket haza.

A bácsmegeyi izr. tanítók nagygyűlése e hó 24-én lesz Baján. A tárgysorozat a következő: Délelőtt 9 órakor. 1. Istentisztelet. 2. Elnöki megnyitó mondja *Erdős Jakab* bajai igazgató, elnök. 3. A szabadkai körüli jegyzőkönyvének hitelesítése. 4. Titkári jelentés. 5. Az ingyenes népoktatás és a zsidóiskola. Irta és felolvassa *Nagy József* bezdáni tanító. 6. Évről-évről vizsgák és osztályozás a népiskolában. Előadó *Biró Samu*. Budapest. 7. Esetleges indítványok, melyek legkésőbb augusztus hó 21-ig írásban *Stricker Simon* jegyzőhöz Bajára küldendők. 8. Az 1909. évi körüli helyének megállapítása. 9. Tisztújítás. Aznap este fél 8 órakor társasvacsera lesz a »Központi Szállodában.« Mindazon tanítók, kik a gyűlésen részt akarnak venni, jelentsek ezt a szándékukat *Stricker Simon* körüli jegyzőnek augusztus hó 20-ig.

A zombor—bezdáni kongótégla út fentartásához szükséges homok és fedanyag szállításának biztosítására az alispán augusztus 14-én tartott árlejtést. Ajánlatot tettek: *Szmekál József* (Kisköszeg) m³-ként 4 kor. 40 fill. és *Beck Antal* 4 kor. 60 fillérel. A szállítást *Szmekál* nyerte el.

Betöréses lopás Boldogasszonyfalván. Kellemetlen meglepetés érte *Belyanszki Nikola*, boldogasszonyfalvai gör. kel. lelkész folyó hó 15-én, amidőn sétájáról hazatért. A házszobájában levő szekrényt feltörték és a benne levő két póstatarképkönyvtári könyvecskét 8152 kor. 20 fillér értékben ellopták. A csendőrség nyomozása folytán nemsokára előkerült a tettes, aki *Sztójina Jovánka* boldogasszonyfalvai születésű 14 éves csavargónő. Hosszu vallatás után vallotta meg, hogy a lelkész padlásán rejtette el könyvecskéket, ahol meg is találták őket. A fiatal betörőt letartóztatták.

Hangverseny Ószivácon. A kalocsai Tanítók Háza javára rendezett hangverseny jól sikerült. A műsort *Vogl Pál* és *Fradl Endre* kiváló zongorajátéka nyitotta meg. Az ügyes zongorajátékot *Löbl Olga* k. a. kedvesen elmondott »Férjhez menjek?« című magánjelenete követte, a mely állandó derűltségben tartotta a hallgatóságot. Pompásan illezkedett be a műsor keretébe *Pronai Antal* Szent-gály Gyula melodramája. *Pevny Ferenc* ügyes érzéssel telt szavaltához hű kísérelül szegődött *Vogl Pál* zongora-, *Glöckner Károly* tárogató- és *Mayer Rezső* csellójátéka. Nagy tetszést aratott *Glöckner Károly* oboa szólója *Fradl Endre* zongora kíséretével. Fokozta a jó hangulatot *Mohácsy Béláné* urnőnek »A haragos feleség« című magánjelenete, mely hiven, minden ízben magánviselte a haragos feleség tulajdonságait. Hálásan fogadta a közönség *Eimann Dora* k. a. zongorajátékát, a kinek biztos játéka nagyon tetszett a hallgatóságnak. A sikerben odasorakozik a műsor többi pontjai mellé *Mayer Rezső* csello szóló játéka, melyhez pompás zongorakíséretet adott *Vogl Pál* (mindkettő vendég szereplő.) Leverőleg érintette a hallgatóságot az a hír, hogy *Lift Ferenc* jeles tanítványa: *Almássy Miklós* a hangversenyen közbejött akadályok miatt nem jelenhetett meg. Amidőn ezt a rendező bejelentette, nyomban felkérte *Kersch Mihály* kulai róm. káth. plébánost zongorázásra s a plébános készséggel ült a zongorához s művészies játékaival a hangversenyt két számmal gazdagította. Teljesen fejlett technikára valló igazi művészeti játékát nagy tetszést keltett.

Felülfizettek: *Dr. Neugebauer Dávid* 10 K, *dr. Burszky Dánielné Fernbach Józsefné* 8—8 K, *Löbl Jakab* családja 6 K, *Merkel Ádám* 3 kor., ifj. *Heincz Albert* 3 K, *Arató András*, *Bár János*,

Hettesheimer Henrik, Jolánkay Vilmosné, Merkel Károly, Neugebauer Herman, Rajits Vilmosné, özv. Schwabach Zsigmondné, dr. Stricker Péter, dr. Volweiter János, Weisz Jakab 2—2 K, Bolcz Henrik, Bruck Leo, Glöckner Károly, Gerhardt Sándor, Hervanek Ödön, Hettesheimer Péter, Hidassy Józsefné, Kersch Mihály, Kiss János, Klanszky Béla, Kneisel Károly, Löbl Endre, Marianov Milán, Ofner Zsigmond, Páv Ferenc, Pávlovics Sebő, Pevny Domonkos, Stumpfögger Marci, Tundier Jakab, Volweiter Jakabné, Verboszky Ernő, Zsupánszky János. 1—1 koronát, Deutsch Rezső 40 fillért. Összes bevétel volt 245 kor. 40 fill., ebből levonva a kiadást, marad a tiszta jövedelem 142 kor. 50 fill.

Forró levesbe ült gyermek. Csóré András 2³/₄ éves kishegyési fiú — mint levelezőnk írja — a napokban szülei a földön krumplilevest evett, miközben a gyermek a forró levesbe beleült. Iszonyu égési sebeket kapott, melyekből néhány nap múlva bele is halt. A gondatlan szülők ellen a vizsgálatot megindították.

A bácsmezei ármentesítő társulatok mult évi működéséről eme adatok számolnak be: A *szeged-martonosi* ármentesítő és belvizszabályozó társulat 1907. évi bevételei 28,434 korona 06 fillér, kiadásai 32,196 korona 01 fillért tettek. Védművei nem változtak.

A *horgos-martonosi* ármentesítő és belvizszabályozó társulat rendes védművei nem változtak. A társulat bevételei 23,810 korona 55 fillért, kiadásai 23,121 korona 43 fillért tettek. A Magyar Földhitelintézet kölcsöne 12,967 kor. 59 fillér annuitással fogott.

A *titteli Tisza-Duna töltés* fenntartási és belvizszabályozó társulat védművei annyiban változtak, hogy most már 35 km. téglával burkolt védőtöltései vannak a társulatnak, a mult évi 14 kilométerrel szemben. Bevétele volt 842,928 kor. 06 fillér, kiadása 867,702 kor. 50 fillér.

Az *apatin-szontai* ármentesítő társulat védművei 1907. folyamán nem változtak. Bevételei 98,258 kor. 29 fillért, kiadásai 93,892 kor. 15 fillért tettek.

A *szonta-apatini* lecsapoló társulat az év folyamán mintegy 3 klm. csatornát épített, úgy, hogy az összes csatornák hossza 154 klm. Bevétele volt 125,121 kor. 29 fillér, kiadása 107,836 korona 40 fillér.

A *monostorszeg-apatini* ármentesítő és belvizszabályozó társulat védművei szintén nem változtak, ellenben a kupuzina-monostorszegi lecsapoló érdekelttség belvizeinek levezetésére egy új szivattyutelepet épített. Bevétele volt 261,221 kor. 08 fillér, kiadása 237,717 korona 98 fillér.

A *gombos-vajszkai* ármentesítő és vizszabályozási társulat védművei nem változtak. Évi bevétele volt 143,187 kor. 02 fillér, kiadása 143,061 kor. 24 fillér.

Az *óbecse-aracsapéterre* ármentesítő társulatnál az 1905. év őszén megindult töltéscsúszási, csőszilip és csatornamunkálatok befejezést nyertek. Előirányoztatott ezen munkálatokra 518,000 korona, az építkezési költségek azonban most állanak elszámolás alatt.

A *bács-torontáli* ármentesítő társulat Bácsföldvár alatt a Ferenc-csatorna zárgátját az 1895. évi árvíz fölé 1.50 méterrel magasította és ugyanott egy betoncsőszilipet létesített. A zárgát cementtéglával burkoltatott és kőhányással látott el. A munkálatok államköltségen létesítették. A bevételek 137,963 kor. 36 fillért, a kiadások 126,959 kor. 36 fillért tettek. A belvizszabályozás terén az óbecse-bácsföldvári öblözet végleges belvizrendezési munkálatai szintén megkezdtek.

A *bácsi-tiszai* ármentesítő társulat bevétele 179,665 kor. 21 fillért, kiadásai ugyanannyit tettek. A kölcsön tartozások az évi törlesztési részletekkel apadtak. A társulat a zentai rét belvizrendezési műveit szivattyu teleppel kiépítette 133,000 korona költséggel.

Elopott butorok. Fürst Sámuel csantavéri lakos — mint levelezőnk írja — panaszt emelt az ottani csendőrségnél, hogy cselédje, Molnár Péter 69 kor. 20 fillér értékben ingóságokat lopott tőle és azokat Vastag Józsefnek adta át, ki a lopott tárgyakat értékesítette. Molnár beismerte tettét, s azt vallotta, hogy a lopásra Vastag biztatta föl. Mindkettő ellen a bünyenyítő eljárást megindították.

Magzatgyilkosság Bácsalmáson. Bácsalmásról jelentik:

Egyes bábaasszonyok lelketlen gaszágainak Bácsalmáson is van áldozata. A magzatelhajtás bűnének véget kellene már vetni. A bíróságnak e bűnt a lehető leghalálra kellene büntetni, hogy e mindennapos galádságtól eljussanak a magzatelhajtókat. De meg így kevesebb lenne bizonyára az elcsábítottak száma is. Borzalmas leletre akadtak Bácsalmáson a vasúti töltés oldalában. Egy már majdnem kifejlett méhmagzat került a napfényre. A rendőrség azonnal

megindította a nyomozást és sikerült is neki az egyik bűnöst, az anyát a dobokai szülők egyik csinos leányában letartóztatni. Az elcsábított szerencsétlen leány azután töredelmesen bevallotta bűnét. Mikor már érezte, hogy nem titkolhatja állapotát, beállított az egyik bábaasszonyhoz, aki azután jópénzért segített is rajta, megtoldva bűnét azzal a tanáccsal, hogy a holtan világra jött gyermeket takarja rongyokba, s dobja a lakásától messze valamely kutba, vagy ássa el. A fiatal, tapasztalatlan leányon azonban erőt vettek a nemesebb érzések és nem merté ezt az istentelen tanácsot végrehajtani, hanem anyjának is töredelmesen bevallotta bűnét. A lelketlen anya ezután az újszülöttet rongyokba takarva a vasúti töltés oldalába temette, ahonnan másfél hónap múlva hozta a büntető gondviselés napfényre.

Állami segélyek bácsmezei iparosok részére. A kereskedelmi miniszter a lefolyt évben a következő segélyeket nyújtotta bácsmezei iparosoknak:

Az első bácskai asztalos-szövetkezet mint az O. K. H. tagja cég <i>Apatinban</i> gépekre és berendezésekre	20000 kor.
Egy <i>cservenkai</i> cipész gépet	220 >
Egy <i>cservenkai</i> bográr gépeket	1100 >
Egy <i>szondi</i> takács gépeket	100 >
Egy <i>szondi</i> háziiparos gépeket	300 >
Egy <i>szabadkai</i> faszobrász gépeket	1800 >
Egy <i>szabadkai</i> bélhártyagyáros 3 éven át 2500 korona segélyt és 5 évi adómentesség	7500 >
Egy <i>óbecsei</i> asztalos gépeket	550 >
Egy <i>óverbácsi</i> kályhás gépeket	1700 >
Egy <i>zentai</i> könyvkötő gépeket	600 >
Egy <i>zentai</i> szappanos gépeket	11090 >
Egy <i>zentai</i> kályhás 1000 kor. pénzsegélyt és gépeket 3000 korona értékben összesen	4000 >
Egy <i>zombori</i> késes gépeket	5000 >
Egy <i>zombori</i> kőfaragó gépeket	6300 >
Egy <i>palánkai</i> asztalos gépeket	4150 >
Egy <i>bajai</i> harisnyakötő gépeket	890 >
Egy <i>bajai</i> harisnyakötő gépeket	430 >
Egy <i>bajmoki</i> szabó gépeket	220 >
Egy <i>kulai</i> bográr gépeket	650 >

KÖZGAZDASÁG.

A Bácsmezei Ügetőversenyegyletnek 500 kor. segélyt szavazott meg Zombor városa.

Molnár István miniszteri tanácsos, Bácsmezeiben. Molnár István miniszteri tanácsos, gyümölcsészeti kormánybiztos a napokban Bácsmezeiben tartózkodott, ahol az állami felügyelet alatt álló földmívelési iskolákat és kertészeti intézményeket minden részletre kiterjedő alapossgal vizsgálta meg. A népszerű férfiut, aki a hivatalos hatáskörét érintő bácsmezei gazdasági ügyeket állandóan jóakarattal mozditja elő, mindenütt szeretettel, fogadták. Baján a kertészegediskolát és a tanítóképezde gazdasági berendezéseit vizsgálta meg.

Jégeső az Alsó-Bácskában Títele e hó 16-án, a rekkenő hőség után iszonyu zivatar támadt. Majd sűrű jégeső volt. A galambtojás nagyságu jégdarabok nagy kárt okoztak a szőlőben és az őszi veteményekben.

Gazdasági cseléd jutalmazása. Futakon egy derék cseléd *Foltin* Pál részesült hű szolgálatáért magas miniszteri kitüntetésben és 100 korona jutalomban. Gazdája, gróf *Chotek* Rezső ugyanoly összeggel örvendeztette meg régi cselédjét. A miniszteri kitüntetés az isteni tisztelet után az uradalmi tisztikar és a cselédség képviselőinek jelenlétében *Nikolics* Izidor ujvidéki főszolgabíró, szép beszéd kíséretében nyújtotta át. Örömkönnök közt köszönte meg az öreg munkás a kitüntetését.

A husdrágaság ellen. Kőszeg szabad királyi város képviselő testülete legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy hatósági mérszárseket állít föl, mert a kartellbe lépett mérszárások nem akarják olcsóbbá tenni a hus árát, ámbár az élőmarha 40 százalékkal olcsóbbodott. A marhahus jelenleg 1 korona 28 fillér; a borjúhús 1 korona 76 fillér és 1 korona 44 fillér, a disznóhús 1 korona 60 fillér. Elhatározta egyben a közgyűlés, Hegedüs jános dr. tisztí főügyész indítványára, hogy fölír a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a hus és a kenyér ára hatóságilag limitáltassék. Az erre vonatkozó határozatot hasonló kérvény fölterjesztése végett megküldi az összes hazai városoknak.

Baromfikiállítás. A Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete karöltve a Baromfitenyésztők Országos Egyesületével f. évi

október hó 25, 26, és 27-én Sopronban Országos Baromfikiállítást és tenyészbarmomfivásárt rendez. Ezen kiállításon az osztrák és magyar földmívelésügyi kormány, ugyszintén a Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete is nemes baromfiszükségletét fogja beszerezni, miért is előreláthatólag nagy számu nemesfajú baromfinak jó áron való értékesítése lesz lehetséges. Az esetleges érdeklődőket kérjük a Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesületéhez Szombathely, fordulni, hol a bővebb felvilágosítások szivesen megadhatók.

A mezőgazdasági érdekképviselői szülői törvényjavaslat és a gazdasági egyesületek. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter megbízásából Rubinek Gyula az O. M. G. E. igazgatója és Bernáth István országgyűlési képviselő, a Magyar Gazdaszövetség igazgatója által kidolgozott s a mezőgazdasági érdekképviselői szülői törvényjavaslat előadói tervezetét Darányi földmívelésügyi miniszter azzal küldötte meg az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek, mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége központjának, hogy azt az egyes gazdasági egyesületeknek véleménynyilvánítás végett szétküldjék. Az O. M. G. E. ugy is, mint az egyesületek szövetsége elnöksége nevében Dessewffy Aurél gróf megleghangu sorok kíséretében küldötte szét a szövetséges egyesületeknek a törvényjavaslat előadói tervezetét, felkérve őket, hogy az ügyet üléseiken tárgyalva, legkésőbb szeptember hó 15-ig, kialakult véleményeiket az O. M. G. E.-vel közöljék, hogy a javaslatot azután a szövetségi nagygyűlés október hó 20-án véglegesen letárgyalhassa s erről a minisztert értesíthesse, hogy a miniszternek is módjában álljon még ez ősz folyamán a képviselőháznak előterjesztést tenni.

A tej előállítás ára. Paisant, a hires francia agrárius, a francia nemzeti gazdasági intézet elé terjesztette vizsgálatai eredményét arról, hogy mi a tej előállítás költsége Páris környékén. Az adatokat A. Leumt-al az Etampes-i gazdasági collegium tanárával együtt gyűjtötte. Az eredmény az, hogy gondos kiszámitással 15 és fél centimen alul a tej elő állítható. Ez megfelel 15 fillérnek. A tejtermelő gazda pedig csak 12 centimot kap. Hasonló adatgyűjtések nálunk is sokszor furcsa eredményekre vezetnének.

A juhok Angolországban. Az Angliába utazót meglepi, hogy amerre csak a szeme lát, mindenütt legelő juhokba botlik a szeme. Mig Európa több áltamaiban a juhokat lassan redukálják. Angolországban erről szó sincs. Aztán a tenyésztett juhok mind nagy testűek, tehát husjuhok. Mig Franciaországban a juhhus luxus cikk, nálunk megvetett husfajta. Angolországban a juh az angol nép kedvenc eledele. Az angol munkás szereti a nagy juhhus szeleteket és ezért tenyészt az angol gazda nagy testű husjuhokat. Másik törekvése az angol tenyésztőnek, hogy korai legyen az állatja. Egy éves korában késznek kell annak lenni arra, hogy levágassék. Így gyorsan forog meg benne a pénz. Mig az angol tenyésztő a mondott okok miatt csak a nagytestű juhot tenyészt, addig a marhatenyésztő csak közép termétű vágómarhára törekszik.

Szerkesztői üzenetek.

D. L., Szabadka. Áttettük az illető ügyészhez, aki kötelességszerűen fogja elintézni.

Sz. Gy., Ujvidék. Rosszul itéli meg a dolgok Szomorú volna, ha minden budapesti asszony kaczer és léha lenne. Egyik-másik visszataszító jelenségből nem lehet általánosítani.

Gr. M.—ly. Abban a községben — tudunkkal — nincs. De a szomszédosban nagyobb számban megtalálhatja.

G. S., Óbecse. P. délután 6-ig várt az ismert helyen.

M. L., Bátormonostor. Lapunk vezéréhez intézett soraira levélben kapja meg a választ.

R. A., Bácsalmás. Levélben válaszolunk. Az ügy rendben lesz.

Dr. H. Gy-né, Bács. Köszönet. Mi az oka a szokatlanul hosszú szünetnek?

K. A., Temerin Igaza van. De mikor annyi az imi valónk, hogy az ilyen apróságot csak e helyen intézzük el.

Dr. F-né G. M., Óbecse. Köszönjük Balatonfüredről való szives megemlékezését. A müncheni, ischli, luzerni, velencei, milánói, bécsi stb. utközi tapasztalatairól szivesen vennénk tárcszerű leírást. Mult heti számunkba Óbecsére intézett üzenetünk tartamát is kérjük megszűlni. Az önhöz közel álló G. S. urnak egyébként teljeshalmu megbízást adtunk, hogy az utóbbi ügyben önnel tárgyalásba bocsátkozzék.

P. M., Temerin. Ugylátszik tévedés van a dologban. Utána nézünk.

NYILT-TÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindama barátainknak, ismerőseinknek, valamint egyesületeknek és testületeknek, akik s amelyek a szeretett férj, illetve atya, testvér, após, nagybácsi s sógor:

Zapletál Károly

elhunyta alkalmával részvétükkel fölkerestek s a temetésen megjelentek, amely kegyeletos cselekedetekkel nagy fájdalomkat enyhítették, — ez uton hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

Ujvidék, 1908. augusztus 15-én.

Özv. Zapletál Károlyné
és családja.

4630. szám.

kig. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó **Szenttamás** községben leköszönés folytán üresedésbe jött községi **irnoki állásra** ezennel pályázatot nyitok és felhivom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **folyó hó 30-ig** hozzám nyujtsák be.

Az állás javadalmazása 1000 korona évi — havi előleges részletekben kiszolgáltatandó készpénz.

Óbecse, 1908. évi augusztus hó 11-én.

Dr. Balaton Gyula
főszolgabíró.

5830/tkv. 1908.

Árverési hirdetmény.

Wiener Samu mint vagyombukott **Glück Mór** csődtömeggondnokának önkényes árverési ügyében Berger Jakab és Glück Samu utóajánlata folytán a végrehajtási árverés joghatáival bíró árverés a szabadkai kir. törvényszék területén levő a bácsalmási kir. járásbíróhoz tartozó a bácsalmási 51. sz. betétben A I. 1—3. sz. 1818. 1819. és 1822. hrsz. alatt foglalt vb. Glück Mór tulajdonán felvett 199 négyszögöl beltelekbeli kertre 61/a. sz. házra és udvarra, amelyudvar közös az 1820. hrsz. ház udvarával egészen 341 K kikiáltási árban s a bácsalmás-kunbajpusztai 474. sz. betétben A I. 1—2 sor 12/28. és 12/29. hrsz. alatt foglalt a sörház dűlőben fekvő 2 hold 800 négyszögöl területű szőlőre egészen 612 K kikiáltási árban ezenel elrendelítetik és annak a kebelbeli árverési helyiségben leendő megtartására 1908. évi **Szeptember 24.** napjának délelőtti 9 órája kitűzetik.

1. Árverezők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papirban a kiküldöttnek átadni.

2. A bácsalmási 51. sz. betétben foglalt ingatlan Glück Samu által tett 1130 K a bácsalmás-kunbajpusztai 474. sz. betétben foglalt ingatlan pedig a Berger Jakab által tett 3800 K utóajánlat áron alul eladatni nem fog.

3. Vevő köteles a vételárát három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a másodikat 60 nap, a harmadikat 90 nap alatt mindenkor az árverés napjától járó 5% kamatokkal együtt a szabadkai kir. adóhivatalba lefizetni.

4. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

5. Vevőnek vételbizonyítvány csak az esetben adatik ki, ha az árverés napjától számított 8 nap alatt előterjesztés nem tétel. A vett ingatlanbirtokába vevő az árverésjogerőre emelkedése napján lép.

6. Vevő köteles az épületeket a birtokba lépése napjától tüzkár ellen biztosítani.

7. Vevő tulajdonjoga csak akkor fog javára bekebeleztetni, ha a vételár és kamatai kifizetettek.

8. Az ingatlan esetleg terhelő szőlődézsma-váltságnak az árverés napjától esedékessé váló részletét a vevő tartozik fizetni.

9. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármely részének eleget nem tette, a megvett ingatlan a vevő kárára és veszélyére az érdekeltek felek bármelyikének kérelmére újabb árverés alá fog bocsájtatni.

Bácsalmás, 1908. évi augusztus hó 4. napján.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Dr. Terjék,
kir. járásbíró.

860. számhoz.

1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bíróság végrehajtó ezenel közhierré teszi, hogy a bácsalmási kir. járásbírósnak 1908 évi V 620. számú végzésével Wiener Samu bácsalmási ügyvéd felperes részére **Szabó István** és társa alperes ellen 126 korona követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 2500 korona becsület ingóság, az 1908 V 620/2 számú végzésével az árverés elrendelítetvén, annak is Szabó István alperes lakásán Jánoshalmán leendő megtartására határidőül 1908 évi **augusztus hó 29.** napjának délután 2 órája tűzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt ló, kocsis és szikvizgyártási készülék, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellet szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Figyelemzettetnek mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettség tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnek vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Bácsalmáson, 1908. évi aug. hó 14. n.

Buzás Fülöp,
kir. bir. végrehajtó.

Szám: 1865/1908.

Pályázati hirdetmény.

A **Nádálja** községben üresedésben levő és évi 360 korona fizetéssel javadalmazott községi **végrehajtói állásra** pályázatot hirdetek.

Felhivom az azt elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelendő és a szerb nyelvben való jártasságukat igazoló kérvényeiket hozzám folyó évi **szeptember hó 15-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert a későn érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Zsablya, 1908. évi augusztus hó 9-én.

Dr. Széchényi Tamás
főszolgabíró.

3—1

!!! **Budapesten tanuló** !!!
!!! **bácskai ifjaknak** !!!

lakást és kosztot

ad intelligens izr. özv. urnó. Cim:

Özv. Herzné

Budapest, Király-utca 70. III. 21.

3—3

SARG-féle 60
KALODONT
LEGJOBB
FILLÉS FOG-CRÉME

NESTLÉ
az egészséges **gyermekliszjtje**
és a beteg gyermek, a gyomorbetegségek régóta bevált táplálékja.
Megóv a hányástól, hasmenéstől, belhurutól és elhárítja ezeket.
A gyermekápolásról ismertető füzetet ingyen küld. **NESTLÉ**
Wien I, Biberstrasse 11.

MACH-féle szabad.
egészségi nadrágtartók
Urak részére: 50, 75, 100, 140 180 kr.
Gyermekek részére: 35, 42 és 50 krórt.
!! Mindenütt kaphatók !!

Egészséges, kényelmes viselet, mivel a nadrágtartók erős, rozsdamentos csatlóknak vannak és minden testmozgáshoz alkalmasnak (1. ábra), különösen pedig azért, mert a nadrágtartók kímélő, nyújtható, szántartó anyagból készülnek.

Nem veszítünk többé gombokat mert a nadrágtartók pohárnem káli legombolni (1. ábra), így tehát a gombok a folytonos ki-és be-gombolás vagy csavarás által nem szakadnak le és a gyorsöltözökés is lehető.

Különösen ajánlatos minden nadrághoz egy garnitúra rezerv csatlókat (2. ábra) 10 krajcárt beszeresni és azokat **nadrágtartó függesztő** (3. ábra) gyanan használni ami által elérhető az, hogy vasalás nélkül is megtartsa a nadrág eredeti alakját hogy **simá, ráncnélkül** legyen.

Gyáram a legmodernebben van berendezve és roppant számban gyártom a nadrágtartókat, amelyek nemcsak minőség szerint a legjobbak, de 25 százalékkal olcsóbbak is a közönségeseknél.

Cs. kir. szab. nadrágtartó-gyár
ER. MACH, BRÜNN.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR
Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.
A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legkacacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vértúlulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziismernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.
Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ
Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító be-dörzsölési szer” közzévesztés és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.
Moll-féle gyermekszappan.
Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.
Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:
Moll A. gyógyszerész, és kir. udvari szállító által
Bécs, I. Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíttetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

3439 szám/kig. 1908.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrog vármegye titeli járásba kebelezett **Titel** községben üresedésben levő **közs. végrehajtói** állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. é. **augusztus hó 26-ig** annál is inkább badják be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása évi 1200 kor.
Titel, 1908. augusztus hó 6-án.

Szemző János

3-2

főszolgabíró.

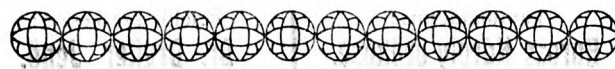
Szép, fiatal

: v i z s l á k :

eladók.

Cím a „Bácsmege” kiadóhivatalában
Budapest, Teréz-körút 2.

4-3



Makulatura.

Jó minőségű ujságpapíros

100 klgrként 10 korona

ab Budapest.

Cím a kiadóhivatalban: **Teréz-körút 2.**



Endreiné-féle

leánynevelő intézet és internátus Zentán.

A modern pedagógiai és higiéniai kívánalmaknak megfelelően berendezve.

4 oszt. polgári leányiskola okl. polg. isk. tanárnők és főgimnáziumi tanárok vezetésében. Német és francia nyelv, fehérnemű és felsőruhavarrás rendes tantárgyak. Zene. Leggondosabb egyéni nevelés. Kitűnő ellátás. Családi otthon. Korrepetálás. Korlátolt számú növendékek. Villanyvilágítás. Vizvezeték. Pompás kert. Teniszpálya. Igen mérsékelt díjak.*

Bővebb felvilágosítást készséggel ad az igazgatóság.

Hirdetéseket

felvesz

a kiadóhivatal.

Freystädtler Flóra emlékiratai!

Életem

Szerelmeim

Szenvedéseim

Irta: Báró Splénné Freystädtler Flóra.

Az ismert budapesti milliósleány megragadó közvetlenséggel írta meg élettörténetét. Ez a könyv megható vallomása egy lángoló szenvedélyű asszonynak, de kiáltó vád is társadalmunk legelőkelőbbjei ellen, kik e szenvedélyt kihasználva, a néhány év előtti milliósleányt a züllés útjára kergették.

A szerző arcképével díszített kötetet 2 K-ért küldi a

Kereskedelmi Reklámvállalat,

Budapest, VII., Kertész-utca 27. sz.

Utánvételt 2 korona 50 fillér.



Kezelés előtt!

Kiefer János fogtechnikus Apatin.

Készít: műfogakat kautschukban úgy mint aranyban.

Speciálitás: Hidmunka aranykoronákra erősítve.



Kezelés után!

Boros hordók,

néhányszor használva, minden nagyságban kaphatók, 3-4 kracárjával literenkint **Schmidt János** hordókereskedőnél, **Bácsfeketehegyen**. Állandóan nagy raktár. -- Ugyanitt egy billiárdasztal is eladó. 20-15

Bácsmege földrajza.

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a **Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára**, az utasítás alapján írt

földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy **ez az egyetlen engedélyezett földrajz**, mit t. kartársaim segédkönyvül használhatnak. Szives jóindulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecskémet, melylyel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítású, 24 képpel van díszítve és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára a térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

MEZEI MIHÁLY

községi tanító.

ZENTA.

„A ZSIDÓ”

Mindenki, aki a zsidó vallásnak erkölcsi jelentősége iránt érdeklődik, vegye meg

dr. Flesch Ármin

mohácsi főrabbinak, „A ZSIDÓ” című könyvét, melyet a „Bácsmege” is ismertetett, s mely népszerű munkáról a legkiválóbb szakkörök a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

Kapható a szerzőnél és minden könyvkereskedésben.

Ára 5 korona.

FIGYELEM!

Aki bármilyen ingó vagy ingatlan eladni vagy bérbeadni, venni vagy bérbevenni szándékozik, valamint

penz kölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást

(információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég-, élet- és

baleset biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hirlapok, folyóiratok és naptárakba feladni,

cimeket

íratni,

fuvarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megrekamlálása véget felülvizsgáltatni kíván és végül

penzbeszedéseket

(inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító Iroda

törvénytiszteleg bejegyzett céghez

VII. kör., Batthyány-utca, a gőzfürdővel szemben.

(Tulajdonos: **Malusey Sándor**.)

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik.

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,

Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A. BÁCSMEGYE

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrog megyének legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezető tagjainak sorai-
ból kerülnek ki s így

hirdetések közlésére a leg-
alkalmasabb sajtóorgánium.

A hirdetni kívánóknak kész-
séggel mutatjuk meg előfizetőink
hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid,
megbízható cégektől fogadunk el.

A. BÁCSMEGYE,

pártoktól és egyénektől teljesen füg-
getlen ujság s így hatalmi irányi-
tástól, káros befolyástól menten,
bátran és elszántan küzd mindama
megyei közjavakért, melyek a nép
politikai, társadalmi és gazdasági
érdekeinek előmozdítását ceozzák.

A. BÁCSMEGYE

vezércikkeit, irodalmi és egyéb
közleményeit a lapvezéren és szer-
kesztőn kívül a megye legjobb tollu,
kipróbált irói szolgáltatják.

A BÁCSMEGYÉ-

nek, a megye minden községében
állandó, **rendes tudósítója** van s így
minden eseményről hű, megbiz-
ható és kimerítő tudósítást közöl.

Mutatványszámot mindenki-
nek 4 héttig ingyen küldünk.

A. BÁCSMEGYE

szerkesztősége és kiadóhivatala
BUDAPEST, Teréz-körut 2. szám
alatt van.

HIVATALOS



bélyegzőket, pecsétnyo-
mókat, keletbélyegzőt, szá-
mozógépeket és minden e-
szakba vágó munkát a legju-
tányosabban készít az

Első magyar ruggyanta
bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ

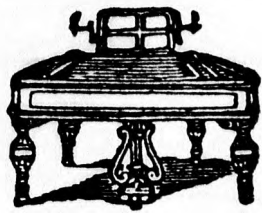
vésnök

BUDAPEST,

VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsme gyei Gazdaságvetőeg osztályja.

Árjegyzék kívánatra ingyen.



HANGSZEREK.

KUDLIK ÁDÁM hangszer-
készítő Szabadkán. (Alapított 1899.)
Ajánlja saját gyártmányu jó, erős hangu
cimbalmait, hegedűk, harmonikák, jó sza-
badkai tamburák stb. jutányos árakért.

Tisztelettel

Kudlik Ádám.

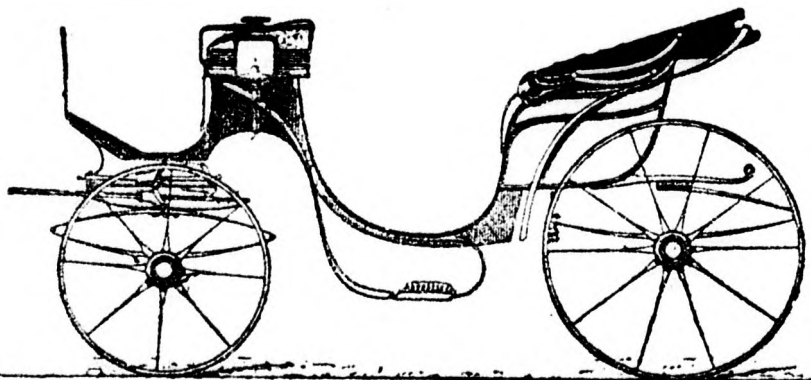


MÁRTON ISTVÁN

első alföldi tekeasztal-gyártó
ipartelep

S Z E G E D,

Boldogasszony-sugárut 58. szám.



kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint
Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink
az 1896. évi országos kiállításon ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti Állatorvosi főiskolában a **patkolási** tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá gummi kerekeimet.
Mindezek előrebocsajítása azon reményre jogosít, hogy e téren ugy a szakértelem, mint
külcsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserélek.

Képes árjegyzék ingyen.

Átalakításokat jutányosan készítek.



»Bácsme gyé« vállalati nyomdájából (Számmer Imre-féle nyomda).

Magyarország legnagyobb és legelterjed-
tebb szőlészeti szaklapja a

Borászati Lapok

mely újévtől kezdve 40-ik évfolyamban he-
tenként jelenik meg igen bő és változatos
tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szőlé-
szeti és borászati viszonyokat ismerteti, hanem
legélénkebb figyelemmel kíséri a **külföldi tapasztalato-
kat**, ujdonságokat, a francia, a német,
olasz, osztrák stb. borászati irodalmat, minden
kétséget kizárólag a **legsokoldalubb és leg-
tartalmasabb szőlészeti ujság**, mely minden
más külföldi vagy hazai szaklap olvasását
egész fölöslegessé tesz.

A „Borászati Lapok“

„Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesü-
leté“nek hivatalos közlönye.

A Borászati Lapoknak a **közgazdaság és
a gyakorlati szőlőművelésnek és borászatnak**
szentelt rovatai igen kimeritők, de különös súlyt
helyez a **tudósításokra** is, amiben több mint
száz tudósító dolgozik a lap szerkesztőségében.

Minden előfizető évenként legalább **egy nagy
színes műmellékletet** kap, valamely magyar
szőlőfaj hű képét, a mellett ingyen állapítja meg
a szerkesztőség a beküldött tőkerészekből vagy
állatokból a fellépett **szőlőbetegséget** vagy
rovart és az ellenök való védekezést és kimerítő
választ ad minden hozzáintézett szakkérdésre.

Laptulajdonos: **Baross Károly örököse.** Felelős szerkesztő:
Dr. Druker Jenő.

A lap előfizetési ára:
1 évre **12** kor. 1/2 évre **6** kor. 1/4 évre **3** kor.
Mutatványszámot három héten át szívesen küld a
BORÁSZATI LAPOK kiadóhivatala (Bu-
dapest, IX., ker., Üllői-ut 25. sz.)

Legújabb szerkezetű fordítható **tekeasz-
talok** jótállás és kedvező fizetési feltételek
mellett. **Régi tekeasztalok** becserélése
méltányos áron. Teljes kávéházi berende-
zések, tekeasztalok átvonása és javítása.
Raktáron tart **dákókat** és mindenféle ká-
véházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen.

BIHARI J

kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t.
cimet értesíteni, hogy
SZABADKÁN
VIII., kör., 54 szám.
alatt, közvetlen a vasút állomás
mellett, a mai kor igényeinek tel-
jesen megfelelő